

Litteraturnyt

SAMLEDE FREMSTILLINGER OG STØRRE TIDSPERIODER

Christopher Bo Bramsen: *Peace and Friendship. Denmark's Official Relations with China, 1674-2000*. (Nordic Institute of Asian Studies, 2000). 160 s.

Christopher Bo Bramsen var Danmarks ambassadør i Kina 1995-2000, og bogen *Peace and Friendship* er hans bidrag til fejringen i maj 2000 af 50-året for oprettelsen af diplomatiske relationer mellem Danmark og Den kinesiske Folkerepublik. Trods det beskedne omfang er bogen et pragtværk, fornemt trykt på det bedste papir og udstyret med talrige smukke illustrationer i farver. På venstresiderne forefindes den engelske tekst, skrevet på upåklageligt diplomatengelsk, mens en kinesisk version løber parallelt på højresiderne. Den kinesiske oversættelse er besørget af mesteroversætteren og Dannebrogssridderen Lin Hua, der tidligere blandt andet har oversat H.C. Andersen og Karen Blixen til kinesisk. Mange gode kræfter og ressourcer er således investeret i frembringelsen af en usædvanligt smuk og tiltalende publikation.

1674 er valgt som det kronologiske afsæt, idet Christian 5. dette år underskrev et brev stilet til den kinesiske kejser Kangxi. Brevet blev transporteret med skibet »Fortuna«, udsendt af Det Østindiske Kompagni, og nåede til Kina i 1676. Man kunne måske have forventet, at Christopher Bo Bramsen ville gøre mindre ud af de forholdsvis spora-

diske og beskedne relationer mellem Danmark og Kina før det 20. århundrede og i stedet koncentrere opmærksomheden om de seneste 50 år, men faktisk balancerer bogen med cirka halvdelen af teksten viet til tiden før 1912, da den sidste kejser abdicerede – samme år som Danmark åbnede sin første legation i Beijing.

Peace and Friendship er i sagens natur en »officiøs« bog, der omhyggeligt undgår pinagtige og ubehagelige sager. Således finder man ikke ét ord om Danmarks berømmelige rolle som forslagsstiller i FN's Menneskerettighedskommission af en Kina-kritisk resolution i 1997, selv om episoden fyldte godt op i de dansk-kinesiske relationer det år. Ej heller er der noget om Dalai Lamas forskellige besøg i Danmark, kinesiske politiske flygtninge i Danmark osv. Bogen stiler mod at være et bidrag i sig selv til »fred og venskab« mellem Danmark og Kina. Den akavede situation 1941-45, hvor Danmark på grund af tysk pres anerkendte de japanske marionetregimer i den japanskbesatte del af Kina – med det resultat at Nationalist-Kina afbrød de diplomatiske relationer med Danmark – behandles imidlertid både grundigt og diplomatisk. Den danske USA-ambassadør Henrik Kauffmann, der selv havde en baggrund som ambassadør i Kina 1924-32, overtog relationerne til Nationalist-Kina, da han i 1942 blev akkrediteret som det Frie Danmarks repræsentant i det ikke-besatte

Kina. Bogen beskriver også, hvordan en gruppe danskere med Kina-baggrund kæmpede mod japanerne sammen med nationalist-kinesiske tropper i 1942. Hovedparten af bogens tekst er dog af kompilatorisk karakter: navne, tidspunkter, steder. Det vil næppe sære nogen at anføre, at bogen egentlig ikke egner sig til at læse; den er næppe skrevet med dette formål for øje. Den er til gengæld nyttig som opslagsværk og rummer et udmærket indeks. Og den vil formodentlig fungere som gave mange år fremover i forbindelse med dansk-kinesiske udvekslinger, ministerbesøg, osv. For en mere fyldig og kritisk historisk fremstilling af de dansk-kinesiske politiske og økonomiske relationer siden

1674 må henvises til K.E. Brødsgaard & Mads Kirkebæk (eds.): *China and Denmark. Relations since 1674* (2000). Og hvad angår kulturelle og sociale aspekter, er Tove Clemmensen og Mogens B. Mackeprangs *Kina og Danmark 1600-1950. Kinafart og Kinamode* fra 1980 stadig uovertruffen. At Christopher Bo Bramsen også kan skrive læseværdige bøger, fremgår af hans bog *Generaldirektøren. Vilhelm Meyer, en dansk forretningsmands liv i Kina 1902-35* fra 1993 (engelsk udgave med titlen *Open Doors*, 2001), der beskriver morfaren, Vilhelm Meyers, mange år som fremtrædende dansk forretningsmand i Kina i begyndelsen af det 20. århundrede.

Søren Clausen

OLDTID OG MIDDELALDER

Charlotte Fabech and Jytte Ringtved (eds.): *Settlement and Landscape. Proceedings of a conference in Aarhus, Denmark, May 4-7 1998*. (Jutland Archaeological Society, Aarhus University Press, 1999). 504 s., 348 kr.

This beautifully designed and logically-organised volume arose out of a conference in Aarhus University in 1998 whose ambitious primary focus was on landscape archaeology all the way from the Late Neolithic to around 1200 AD. It is a tribute to the two editors that the 33 contributions from all over Scandinavia and beyond hang together so well in this 500 plus page book. The well-chosen and expertly realised illustrations also enhance the narrative stream of the argument put forward within it. Also, the decision to have all the papers given in English must be applauded as it opens the volume up to a far larger po-

tential audience, and Peter Crabb must be thanked for his skilful revision of them all. Therefore, I really have only one *caveat*: the inclusion of an index would have made it much easier for a reader to navigate around these many contributions. Nevertheless, the process of unifying such a diverse and large group of contributors is assisted immeasurably by the fine introductory essay on the cultural landscape which contains many resonances for all scholars working in the field of landscape archaeology. For instance, on p. 13, the authors state that 'One of the major problems in Danish archaeology is precisely that the material relevant for research, but neither studied nor published, is extremely large.' If you took out the word 'Danish' and inserted any other country in Europe the same situation would still broadly apply.

The conference arose out of a five year research grant by the Danish Re-